

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC**

TRẦN KHÁNH LINH

**ĐẢNG BỘ HUYỆN PHÚ XUYÊN (HÀ NỘI)
LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TỪ NĂM 2010 ĐẾN NĂM 2019**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
CHUYÊN NGÀNH: LỊCH SỬ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM**

THÁI NGUYÊN - 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC**

TRẦN KHÁNH LINH

**ĐẢNG BỘ HUYỆN PHÚ XUYÊN (HÀ NỘI)
LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TỪ NĂM 2010 ĐẾN NĂM 2019**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
CHUYÊN NGÀNH: LỊCH SỬ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
Mã số: 8229015**

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN MINH TUẤN

THÁI NGUYÊN - 2020

MỤC LỤC

Trang

MỞ ĐẦU	1
Chương 1: KHÁI QUÁT VỀ HUYỆN PHÚ XUYÊN	17
1.1. ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN	17
1.1.1. Vị trí địa lý	17
1.1.2. Những tài nguyên chủ yếu của huyện Phú Xuyên.....	19
1.2. ĐIỀU KIỆN KINH TẾ	20
1.3. ĐIỀU KIỆN VĂN HOÁ - XÃ HỘI.....	23
1.4. THỰC TRẠNG NÔNG THÔN CỦA HUYỆN PHÚ XUYÊN TRƯỚC NĂM 2010	25
Tiểu kết chương 1	28
Chương 2: ĐẢNG BỘ HUYỆN PHÚ XUYÊN LÃNH ĐẠO THỰC HIỆN XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TỪ NĂM 2010 ĐẾN NĂM 2019	29
2.1. QUAN ĐIỂM CỦA ĐẢNG VỀ XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI.....	29
2.1.1. Chủ trương của Đảng	29
2.1.2. Chủ trương của Đảng bộ thành phố Hà Nội về xây dựng nông thôn mới.....	34
2.2. ĐẢNG BỘ HUYỆN PHÚ XUYÊN LÃNH ĐẠO THỰC HIỆN XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI.....	36
2.2.1. Xây dựng, đề ra mục tiêu xây dựng nông thôn mới	36
2.2.2. Nội dung, nhiệm vụ cụ thể	39
2.2.3. Kịch bản toàn bộ máy chỉ đạo và hình thành đề án xây dựng nông thôn mới.....	46
2.2.4. Huyện uỷ chỉ đạo công tác xây dựng, ban hành văn bản thực hiện xây dựng nông thôn mới	53
2.2.5. Công tác tuyên truyền, quán triệt chủ trương xây dựng nông thôn mới	55
2.3. KẾT QUẢ QUÁ TRÌNH LÃNH ĐẠO THỰC HIỆN XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI.....	57
2.3.1. Kết quả thực hiện các tiêu chí xây dựng nông thôn mới.....	57

2.3.2. Về công tác dồn điền đổi thửa, chuyển đổi cơ cấu cây trồng vật nuôi	64
2.3.3. Nâng cao chất lượng đời sống văn hóa của người dân nông thôn	65
Tiểu kết chương 2	67
Chương 3: NHẬN XÉT VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM	68
3.1. NHẬN XÉT QUÁ TRÌNH ĐẢNG BỘ HUYỆN PHÚ XUYỀN LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI (2010 - 2019).....	68
3.1.1. Ưu điểm.....	68
3.1.2. Hạn chế.....	71
3.2. MỘT SỐ BÀI HỌC KINH NGHIỆM RÚT RA TỪ QUÁ TRÌNH ĐẢNG BỘ HUYỆN PHÚ XUYỀN LÃNH ĐẠO XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI (2010 - 2019)	74
Tiểu kết chương 3	80
KẾT LUẬN	81
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	84
PHỤ LỤC.....	91

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Kí hiệu	Nghĩa chữ viết tắt
1	CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
2	CNXH	Chủ nghĩa xã hội
3	HĐND	Hội đồng nhân dân
4	HTX	Hợp tác xã
5	KT-XH	Kinh tế - xã hội
6	MTTQ	MTTQ
7	NTM	Nông thôn mới
8	Nxb	Nhà xuất bản
9	THCS	Trung học cơ sở
10	THPT	Trung học phổ thông
11	UBND	Ủy ban nhân dân

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và những kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, khách quan. Tôi xin cam đoan các thông tin trong luận văn đã được trích dẫn rõ nguồn gốc và trích dẫn rõ ràng. Nếu có vấn đề gì tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2020

Tác giả

Trần Khánh Linh

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn và lòng tri ân sâu sắc đến các thầy cô, đặc biệt là thầy giáo TS. Nguyễn Minh Tuấn - Người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Huyện ủy, HĐND, UBND, MTTQ và các đoàn thể chính trị - xã hội huyện Phú Xuyên đã tạo điều kiện tốt nhất cho tôi hoàn thành luận văn. Tôi xin trân trọng cảm ơn lãnh đạo cơ quan chủ quản, bạn bè, đồng nghiệp và các học viên trong lớp đã ủng hộ, tạo điều kiện và cùng sát cánh tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu.

Tôi xin cảm ơn gia đình đã tạo mọi điều kiện để tôi có thời gian học tập, nghiên cứu, hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2020

Tác giả

Trần Khánh Linh

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng và nhấn mạnh vai trò quan trọng của nông nghiệp, nông thôn và coi đây là điều kiện quan trọng để tiến hành công nghiệp hoá đất nước:

Nước ta là một nước nông nghiệp..., muốn phát triển công nghiệp, phát triển kinh tế nói chung phải lấy nông nghiệp làm gốc. Nếu không phát triển nông nghiệp thì không có cơ sở phát triển công nghiệp vì nông nghiệp cung cấp nguyên liệu, lương thực cho công nghiệp và tiêu thụ hàng hóa của công nghiệp làm ra [42, tr.635].

Sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá (CNH, HĐH) trên đất nước ta được tiến hành trong điều kiện có những vận hội lớn: mở cửa, hội nhập kinh tế với khu vực và quốc tế, khoa học công nghệ phát triển như vũ bão, tạo thời cơ đi tắt đón đầu, thu hút vốn đầu tư, tận dụng thành tựu khoa học công nghệ tiên tiến và kinh nghiệm quản lý của các nước để phát triển. Tuy nhiên, đất nước ta cũng đứng trước không ít nguy cơ, thách thức lớn, đó là những tác động tiêu cực của hội nhập kinh tế quốc tế, của kinh tế thị trường...

Trong giai đoạn hiện nay, phát triển kinh tế gắn với chương trình xây dựng nông thôn mới (NTM), nâng cao đời sống nhân dân được Đảng xác định là nhiệm vụ trung tâm và xuyên suốt trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội (CNXH). Để lãnh đạo thực hiện thắng lợi nhiệm vụ đó, đòi hỏi Đảng phải tự đổi mới và chỉnh đốn, nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ, để Đảng có đủ năng lực lãnh đạo chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa... biến những mục tiêu CNH, HĐH đất nước thành hiện thực, tiến đến mục tiêu “*dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh*”. Trong giai đoạn CNH, HĐH đất nước, Đảng và Nhà nước đã có nhiều chỉ thị, nghị quyết nhằm phát triển tối đa tiềm năng, thế mạnh của nông nghiệp, nông thôn và đời sống nhân dân. Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng đã nhấn mạnh:

Hiện nay và trong nhiều năm tới đây vấn đề nông nghiệp, nông dân, nông thôn có tầm chiến lược quan trọng. Phải luôn luôn coi trọng đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá nông nghiệp, nông thôn hướng tới xây dựng một nền nông nghiệp hàng hoá lớn, đa dạng, phát triển nhanh và bền vững, có năng suất, chất lượng và khả năng cạnh tranh cao... Gắn phát triển kinh tế với xây dựng nông thôn mới, giải quyết tốt hơn mối quan hệ giữa nông thôn và thành thị, giữa các vùng miền, góp phần giữ vững ổn định chính trị - xã hội [18, tr.191].

Thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ X của Đảng, Nghị Quyết số 26-NQ/TW ngày 5/8/2008 của Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương (Khoá X) “Về nông nghiệp, nông dân, nông thôn”, trong đó xác định nhiệm vụ xây dựng NTM được xem là trọng tâm. Đây là nghị quyết chuyên đề có vai trò quan trọng trong xây dựng nông thôn mới, là cơ sở quan trọng để các địa phương trong cả nước tiến hành thực hiện.

Huyện Phú Xuyên là đơn vị hành chính của Thủ đô, nằm ở phía Nam thành phố Hà Nội. Huyện có nhiều tiềm năng và lợi thế để phát triển kinh tế - xã hội, đặc biệt là kinh tế nông nghiệp và xây dựng NTM, tuy đã được khai thác nhưng còn nhiều mặt hạn chế chưa phát triển tương xứng với thế mạnh. Nhìn chung đời sống vật chất và tinh thần của người dân chưa cao; cơ sở hạ tầng còn nhiều hạn chế; kinh tế - xã hội chậm đổi mới; chưa hình thành được nhiều mô hình phát triển kinh tế mới; tình hình an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội còn tồn tại nhiều bất ổn như việc xuất hiện đạo lạt; tình trạng cờ bạc... Chính vì vậy, để phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nông thôn mới, Huyện uỷ Phú Xuyên phải luôn coi trọng nhiệm vụ lãnh đạo phát triển kinh tế nông nghiệp gắn với chương trình xây dựng nông thôn mới, coi đây là một nhiệm vụ quan trọng hàng đầu trong quá trình thực hiện CNH, HĐH nông nghiệp, nông thôn.

Với cách tiếp cận trên, tác giả chọn đề tài: “***Đảng bộ huyện Phú Xuyên (Hà Nội) lãnh đạo xây dựng nông thôn mới từ năm 2010 đến năm 2019***” làm luận văn thạc sỹ Lịch sử, chuyên ngành Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam.

2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

Trong giai đoạn hiện nay, vấn đề xây dựng NTM luôn được các cấp ủy đảng quan tâm thực hiện nghiêm túc. Vấn đề xây dựng NTM đã được tiến hành nghiên cứu trong và ngoài nước. Kết quả nghiên cứu của nhiều công trình khoa học đã được đăng tải trên các sách, đề tài khoa học, luận án, luận văn và trên các tạp chí:

2.1. Tình hình nghiên cứu ở nước ngoài

Công trình “*Một số vấn đề nông nghiệp, nông dân, nông thôn ở các nước và Việt Nam*”, Nxb Hà Nội ấn hành năm 2000. Trong công trình này, các tác giả đã nghiên cứu về vai trò của nông dân, thiết chế nông thôn ở một số nước trên thế giới và những kết quả bước đầu trong nghiên cứu làng truyền thống ở Việt Nam [48].

Hanho Kim, Yong-Kee Lee (2004) trong bài: “*Cải cách chính sách nông nghiệp và điều chỉnh cấu trúc*” khi phân tích chính sách nông nghiệp qua các thời kỳ ở Hàn Quốc và Nhật Bản đã cho rằng cả hai nước này đều đã trải qua thời kỳ dài bảo hộ nông nghiệp và an ninh lương thực được đề cao, sau đó là chuyển đổi mạnh mẽ hướng tới thị trường nhằm tăng năng suất lao động và tính cạnh tranh của nông nghiệp trong nước, đồng thời phát triển khu vực nông thôn không còn chênh lệch quá xa so với thành thị. Trong cả hai thời kỳ này, vấn đề đầu tư các nguồn lực và tạo cơ chế quản lý các nguồn lực có ý nghĩa hết sức quan trọng để tạo động lực cho sự phát triển của khu vực nông thôn [22].

Pascal Bergeret, “*Nông dân, Nhà nước và thị trường ở Việt Nam mười năm hợp tác nông nghiệp trong khu vực sông Hồng*” (2005), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội. Cuốn sách bao gồm 7 chương, chia ra làm hai phần. Thông